

Ключові слова: міф, культурні архетипи, правовий міф, властивості правового міфу, культурологічний підхід, антропологічний підхід, герменевтичний підхід, семиотичний підхід.

Ключевые слова: миф, культурные архетипы, правовой миф, свойства правового мифа, культурологический подход, антропологический подход, герменевтический подход, семиотический подход.

Key words: myth, cultural archetypes, legal myth, properties of legal myth, culturological approach, anthropological approach, hermeneutic approach, semiotic approach.

БАЛЬЖИК ІРЕНА АНАТОЛІВНА

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри загальнотеоретичної юриспруденції
кандидат юридичних наук, доцент*

ХРИСТИЯНСЬКІ ЦІННОСТІ В СВІТЛІ ЮРИДИЧНОЇ АНТРОПОЛОГІЇ

Християнство виходить з розуміння цінності як абсолютного блага, що має значущість в будь-якому відношенні і для будь-якого суб'єкта. Християнські цінності не зводяться тільки до євангельських заповідей і моральних правил. Вони складають цілу систему.

Загальна класифікація цінностей християнства може бути представлена наступним чином: *онтологічні* – Бог, буття, безсмертя (вічність); *антропологічні* – людина, душа, свобода волі, віра, надія, любов, спасіння, *етичні* – благо, любов до ближнього і ворога свого, непротивлення злу, прощення, страждання, мучеництво, святість, чеснота; *естетичні* – краса як вираз Бога в світі, прекрасне як форма добра; *когнітивно-містичні* – Священне Писання і Передання, молитва, благодать; *символічні* – Церква, ікона, богослужіння, обряди і ритуали; *соціальні* – християнська громада, соборність, людство [1, с. 70].

Перш за все звернемося до розгляду цінностей онтологічних, антропологічних та етичних, оскільки саме вони мають визначальне значення для формування і інших їх форм. Вищим благом, що є джерелом і всіх інших цінностей, для християнина є Богоодкровенна істина про Пресвяту Трійцю як про абсолютно досконалий Дух. Божество є не тільки абсолютним Розумом і Всемогутністю, але і вседовершеною Благостю і Любов'ю. Ця істина, підтверджена багатовіковим духовним досвідом, становить як би вищу ланку в ієрархії християнських цінностей, бо є джерелом віри, яка є початком християнського світогляду. В системі християнських цінностей відводиться найважливіше місце також вченню про унікальність людської особистості як безсмертної, духовної істоти, створеної Богом за Своїм образом і подобою. Християнське вчення відкриває високий сенс і ціль життя людини – блаженство в Царстві Небесному. Вчення про спасіння також займає найважливіше місце в системі християнських цінностей. На цьому шляху Слово Боже

закликає до всебічного, духовного вдосконалення (*будьте досконали, як досконалий Отець ваш Небесний*). Досягається це спільною дією Божественної благодаті і вільної волі. Цінність євангельських заповідей, визначається тим, що вони дані Господом, як духовні закони, виконання яких вводить в вічне життя. Під релігійними цінностями прийнято розуміти абсолютні духовно-моральні джерела набуття особистістю (людиною) зв'язку з трансцендентним, досягнення вищої форми вдосконалення, благодаті, спасіння. Особливе положення в ціннісній ієрархії християнства займає людина. У християнстві сутність людини, її місце у світі, сенс її життя як центральні світоглядні питання тлумачаться на основі ідеї божественного творення людини і відзначені певними рисами: визначальний вплив надприродного на людину, «божественне одкровення», уявлення про посмертне існування душі, прокляття й порятунок тощо. Отже, основним принципом християнства є геоцентризм, що пояснює сутність людини актом божественного творіння, але водночас характерний й антропоцентризм, оскільки людина тлумачиться як вінець божественного творіння [2, с. 27].

Сьогодні, в епоху постмодерну, має місце розрив людини з християнською традицією (не розсіювання християнських цінностей, як це було в епоху премодерна в XVIII ст., і навіть не підміна християнських цінностей цінностями ліберального гуманізму, як це було в XX ст.), а саме розрив, і перш за все, з виробленої традицією системою цінностей і уявлень, особливо, що стосується єдності людини з Богом як Творцем усього сущого. Протягом багатьох століть орієнтація людини на Христа, на розвиток своєї Боголюдської природи визначала всю свідому діяльність людини.

Це дозволяло йому не тільки залишатися в єдності з самим собою і з усім навколишнім світом, але і досягати якісної трансформації в собі як Богоуподоблення, святості, обоження. Іншими словами, це забезпечувало онтологічне еволюціонування людини, його внутрішнього та зовнішнього, що називається, преображення. Все разом це забезпечувало успішний розвиток і усього суспільства. Тобто, завдяки стійкій системі християнських цінностей, уявлень про людину і Бога відбувалося вирішення всіх пов'язаних з людиною проблем [3, с. 23].

Перенесення аксіологічної проблематики в соціальну (а особливо правову) сферу сьогодні проходить під знаком того, що, за твердженням М. М. Бахтіна, усі елементи буття-співіснування пронизані ціннісним значенням, а тому людина є його ціннісним центром [4, с. 130].

Ціннісне ставлення до людини містить у собі почуття її цінності та моральної самобутності (М. Боришевський), оскільки розвинене ставлення до іншої людини як цінності означає: по-перше, прагнення і здатність індивіда співпереживати її радості та горю; по-друге, бажання її зрозуміти; по-третє, всіляке сприяння досягненню нею морально значущих цілей у повсякденній діяльності [5, с. 17].

Актуалізація антропологічної проблематики виводить на глибинні аксіологічні проблеми буття [6, с. 12].

Антропологія права налаштована на вивчення правових форм і умов життя людини в суспільстві, стан якої у сучасному праві є досить проблематичним. Захищеність людини від правових експериментів, від нав'язування чужих моральних ідеалів і цінностей за допомогою права є актуальним викликом юриспруденції. Сучасне бачення християнських класичних цінностей, багато в чому сприйнятих неортодоксально, дозволяє побачити без ідеалізації і догматизму те загальнозначуще, що необхідно зберегти в сучасному світі плюралізму і розмаїття.

Список використаної літератури:

1. Баева Л. В. Классические христианские ценности с позиции современной экзистенциальной антропологии / Л. В. Баева. – С. 70.
2. Пирог Г. В. Особливості системи християнських цінностей / Г. В. Пирог // Українське релігієзнавство. – 2004. – № 29. – С. 21–29.
3. Телиженко Л. Християнские ценности в современной науке и образовании / Л. Телиженко // Релігія та соціум. – 2015. – № 4. – С. 22–29.
4. Бахтин М. М. К философии поступка / М. М. Бахтин // Философия и социология науки и техники : ежегодник. – М. : Наука, 1986. – С. 130.
5. Карпюк Ю. Я. Християнські цінності – непересічні орієнтири духовного розвитку особистості людини / Ю. Я. Карпюк // Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України. – 2012. – Вип. 2. – С. 17.
6. Горобець К. В. Аксиосфера права: философский и юридический дискурс : моногр. / К. В. Горобець. – Одесса : Фенікс, 2013. – 218 с.

Ключові слова: християнські цінності, антропологічні цінності, онтологічні цінності, аксіологія, юридична антропологія.

Ключевые слова: христианские ценности, антропологические ценности, онтологические ценности, аксиология, юридическая антропология.

Key words: christian values, anthropological values, ontological values, axiology, legal anthropology.

КРАВЧЕНКО СЕРГІЙ ПЕТРОВИЧ

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри загальнотеоретичної юриспруденції,
кандидат юридичних наук, доцент*

ОСНОВНІ ВЛАСТИВОСТІ ПРАВНИЧОГО ТЕКСТУ

Право завжди потребує текстуальної форми, адже воля правотворця чи правозастосувача, яка фіксується у писемній формі, описує матеріально-правову реальність, точно й чітко виражає правові приписи, спрямовує безпосередній владний вплив на поведінку людини. Правничий текст як вища форма юридизації мовлення – це поєднання змістової та формально-мовної сторін. Правничий текст – це продукт відображення об'єктивної правової реальності. Можливо стверджувати,